

Контекст и проблематика

1-Съществуващи, но незаконени специалности

2-Границите в оценяването

3-Критерии за прозрачно оценяване в Европа

4-Участие в европейското предизвикателство

Доминик ГОДЕ, Euro Cordiale

Понастоящем 20% от ученическите групи излизат от системата без никаква квалификация и/или се отказват от нея. За да реагира на този проблем, Европейският Съвет в Лисабон през 2000г. реши на намали на половина, от тогава до 2010 г, броят на учащите от 18 до 24 години, които са завършили само първи етап от средното си образование и не следват никаква специалност. Европейският Съвет се ангажира еднакво да подобри развитието на обучение и специализацията през целия живот.

Този ангажимент, подписан съвместно от страните партньори на проекта «Нова система за сертификация на младежите без квалификация», се състои в това да:

1. увеличи съдържанието и методите за първоначално професионално обучение;
2. развие връзките и пътищата между първоначалното професионално обучение, допълнителното обучение и непрекъснатото обучение.
- 3. развие до нови методики за оценяване и за утвърждаване на компетентности за придобиване във формализирани и неформализирани среди и накрая да се достигне до официално сертифициране на компетенциите.**

Нашият проект се отнася до трета точка.

1- Съществуващи, но незаконни специалности

Този проект «Нова система за прозрачно сертифициране на младежи без квалификация» се отнася за младежи между 15 и 25 години, извън училищната система, без професионална квалификация и без възможност за социопрофесионално оценяване в скоро време.

С изключение на официалните пътища на обучение и професионална квалификация (училища и образователни центрове,...), тези младежи също придобиват умения по време на работата си чрез неформално обучение. Голям брой имащи право на стажове, за постъпване на работа, на допълнително обучение предназначено за младежи издават сертификати, които не отговарят на официалните закони. За това те не разполагат с “удостоверение за работа”, което ще им предаде познанието на работниците от техната страна и което ще им позволи да предвидят една европейска мобилност.

Поради този факт, квалификациите придобити от тези младежи не са достатъчно стойностни. Впрочем, те си съществуват добре: преживяванията в живота, “малките занимания”, личните преживявания, както и убоченията, дори незавършилите, и/или осъществените стажове са им позволили да развият уменията си в областта на езика и математиката, способност за логическо мислене, лични и социални компетенции, и по-специализирани познания, които се отнасят до някои професионални области. Тази липса на практика, на познания, на умения има силно негативен ефект: компетенциите на младежите не се признават, въпреки че това ще помогне за развитието на самоуважението им и усещането за лична полза. Отказват се дори от съществени средства за да увеличат мотивацията за обучение на младежите. Освен това тази ситуация не е предвидена за системите за обучение и за преподавателите.

2- Границите в оценяването

Най-често, директното оценяване на качествата и познанията на участниците в стажовете за обучение **дава само частична информация за техните възможности и реални познания**. Да не се забравя също фактът, че директно оценяване дава само приблизителен резултат за познанията, уменията и качествата на стажант, който са придобити по време на неговото обучение.

Друга граница е свързана с факта, че **все още е трудно да се оцени учебното съдържание, което фигурира в учебната програма, установена в европейските страни и да се сравнява по ясен начин със съдържанието на програмите в другите европейски страни**. Това е причината, поради която европейския съвет си постави за цел да създаде **Европейска Система за Професионално Сертифициране (ЕСЕР)** за обучението, което продължава през целия живот, като препоръчва на всички страни от Европейския Съюз, да създадат своя собствена сертификационна система.

3- Критерии за прозрачно оценяване в Европа

Според “Предложението за препоръчване на европейския парламент в Съвета, който поставя европейския кадър за сертификации за учене през целия живот”, на датата 05.09.2006г., “прозрачността на сертификациите се определя от степента на **видимост на сертификациите, което позволява да се определи и сравни тяхната стойност на пазара на труда, в образованието и в обучението, както и в социалната по-широка сфера.** Прозрачността може от този момент да се смята за предварителна необходимост за разпознаване на придобитите познания, които завършват със сертификация. Подобряване на прозрачността е важно поради следните причини:

- Тя ще позволи да се оцени стойността, която се отнася за сертификациите ;
- Тя съставя предварително условие за пренасяне и придобиване на допълнителни сертификации, при обучение през целия живот и във всички необходими аспекти на живота, които човек може да съчетае и завърши сертификациите, които е придобил в живота, в системите и в различните страни. От друга страна прозрачните системи позволяват да се определи по какъв начин сертификациите могат да влязат във връзка и/или съюз ;
- Тя ще позволи на учрежденията за образование и обучение да сравнят профила и съдържанието на техните програми с тези на другите учреждение, и да състави в този момент предварителна важност като постави на място осигуряването на качеството в областта на обучението и образованието.
- В съобщението си на дата 30 май 2007, което се отнася за «Предложението относно европейския план за дертификации за обучение през целия живот» (CECP), Европейският социален и икономически Комитет подчертава важността от създаването на национални планове за професионални сертификации, които ще могат да бъдат обединени с европейския план за професионални сертификации. Комитета отбелязва също, че **целта не е да се създаде образователна система, която да е еднаква за Европейския Съюз, а такава, която да заздравява етапите, които са преодолени по време на търсенето на прозрачност между системите за квалификация на различните страни.** Това налага усъвършенствани механизми гарантиращи качеството, тоест такива, които освобождават сертификациите, на ниво страни членки. В член 5.4, Европейският социален и икономически Комитет внушава, че критериите, които ще се използват за основаване на връзки между националните планове за сертификация с европейския план- ще бъдат определени по по-ясен начин, като използва език, по-малко академичен, отколкото близък до професионалното обучение.

Това е определението на някои от тези критерии, за които ние посветихме този проект.

4- Участие в европейското предизвикателство

Всеки човек трябва да може да събира придобитите умения от своите формални и неформални обучения, които е извършил в различни системи и институции. Той после трябва да може да открие и официално да използва тези компетенции.

Набавянето на описващи компетенциите в срок е голямо предизвикателство, могат да бъдат общи при признаване на формалните и неформални придобити умения в Европа

Работата свързана с обучението ще бъде със сигурност дълга и трудна. Трябва да се намерят общи формулировки за различните административни инстанции, за преподавателите, за ръководителите и за обучаващите се. Също така трябва да се уеднакви педагогическия език на преподавателите и езика на професионалистите в дадена област. Плюс това, може да се очаква това, с което гледните точки, таблиците с анализ, разбиранията за различни събеседници се различават по значителен начин, до толкова че съдържанието на системите за сертификация издига, от една страна научните и технически анализи за компетенции и от друга страна социалните преговори свързани частично с борбата или събирането на познания (Honneth, 2000¹ ; Caillé, 2007²).

В плана на нашия проект, ние искаме да определим лицата, които определят специфично и качествено познанията, способностите и компетенциите приспособени за нашата млада публика без квалификация, лица, които създават основна база, която да им позволява да се ангажират в сферата на професионалната квалификация.

Помощника, който създадохме и методиката за употреба, която го съпътства имат за цел да помогнат за **познаването и утвърждаването на придобитите познания** на младежите чрез създаване на общи сведения по нива. Познаването на придобитите познания визира общото в плана, което позволява оценка на трудовата борса за знания и умения, придобити от човек по време на неговия професионален опит (*ravers son expérience professionnelle* (свидетелство за стаж, практика, равностметка за компетенциите, свидетелство за обучение...). Познаването на уменията може да позволи утвърждаване и да доведе до професионално сертифициране (диплом или титла). **Сертифицирането на придобитите умения** се определя от отговорността на страните членки.

¹ Honneth, A. (2000). *La lutte pour la reconnaissance* (P. Rusch, Trad.). Paris : Cerf. (Edition originale, 1992).

² Caillé, A. (Dir.) (2007). *La quête de reconnaissance, nouveau phénomène social total*. Paris : La Découverte.